

**DEBRECENI EGYETEM
MEZŐGAZDASÁGTUDOMÁNYI KAR
AKKREDITÁCIÓS JELENTÉSE**

2006/9/IX/1. sz. MAB határozat

A MAB plénuma által felkért kari látogató bizottsági tagok:

Harnos Zsolt
az MTA rendes tagja
elnök

Schmidt János	az MTA lev. tagja	Náhlik András	PhD
Hoschke Ágoston	CSc	Ördög Vince	CSc
	Forgács Csaba	CSc	
Papp Barbara	DOSZ képviselője		

**A plénumhatározat dátuma:
2006. december 8.**

DEBRECENI EGYETEM MEZŐGAZDASÁGTUDOMÁNYI KAR	Akkreditációs minősítés A
AZ AKKREDITÁCIÓS MINŐSÍTÉS INDOKLÁSA: A Kar akkreditálható, mert eleget tesz a MAB követelményrendszerében az egyetemi karral szemben támasztott akkreditációs feltételeknek.	
MINŐSÉGÉRTÉKELÉS <i>Oktatás-képzés</i> A DE AC MTK jelentős múlttal rendelkezik a magyar agrár-felsőoktatás terén, s a növénytermesztés és állattenyésztés oktatása terén ma is meghatározó szerepet tölt be. A hagyományos szakok mellett számos új területen is megindult a képzés (környezetgazdálkodás, növényvédelem, élelmiszertudományok stb.), amik a kínálatot növelték, ugyanakkor elmondható az is, hogy ez az oktatók leterhelését jelentős mértékben növelte. Az önértékelés szerint több olyan oktató van, aki több mint 10 tantárgy felelőse, amit magas szinten művelni, s még tudományos munkát is végezni majdnem lehetetlen. Ez még akkor is igaz, ha ezek a magas számok több esetben ugyanazt a tárgyat jelentik, csak más szakon. Nyilván, ez a helyzet részben le fog tisztulni a lineáris képzésre való áttérés során, bár azt is meg kell jegyezni, hogy az MTK sok új szak indításának akkreditációját kérte, amit hogyha ténylegesen indítani is akarnak, akkor az nehézségeket okozhat. Ez különösen igaz akkor, ha figyelembe vesszük a leendő mesterképzési szakokat is, amelyek még jelenleg nincsenek, de feltételezhető, hogy a kar minden alapszakra legalább egy MSc kimenetet is szeretne biztosítani. A személyi feltételek jelenleg megfelelő szinten biztosítottak, de az oktatás szétaprózódása, több új szak indítása esetén ez már nem biztos, hogy így lesz, s a minőségi oktatás rovására mehet. Az oktatók nagy része minősített, azonban meg kell jegyezni azt, hogy egyetlen akadémikus sincs, s az MTA doktora címmel rendelkezők száma sem túl nagy, átlagéletkoruk elég magas. Ez nehezíti majd az egyetemi tanári utánpótlás biztosítását. A gyakorlati oktatás feltételei változóak. A növénytermesztés és állattenyésztés terén kiemelkedő kísérleti terek állnak rendelkezésre, de ez nem biztos, hogy elegendő a tényleges gyakorlati tevékenységek elsajátításához. A végzős hallgatók elsősorban ezt hiányolták. Az oktatási-kutatási infrastruktúra fejlesztése hozzájárul a gyakorlati oktatás feltételeinek a javításához is, de ez elsősorban a doktorképzésben jelent előrelépést.	
<i>Kutatás-fejlesztés</i> K+F terén a MTK jelentős eredményeket tud felmutatni, amelyek részletes bemutatása a tudományos értékelésnél található. Ezek közül néhány terület: <ul style="list-style-type: none">• növénytermesztés, kiemelkedő színvonalú kísérleti terek,• állattenyésztési kutatások,• élelmiszervizsgálati módszerek, új laboratóriumok,• Élettudományi Központ laboratóriumai. A kutatások anyagi háttérét jelentős részben a sikeres pályázatok biztosítják. A DE AC regionális centrumként jelenik meg a térségben, mint kutató központ, s mint ilyen kiemelkedő szerepet játszik a tudományos eredmények elterjesztésében, konferenciák szervezésében, hazai és nemzetközi szakmai kapcsolatok kiépítésében. A K+F munka alapját kell hogy képezze a doktori képzés, a doktoranduszok bevonása a kutatásba. Az MTK-n három doktori iskola működik, amelyek között bizonyos átfedések vannak, amit célszerű lenne elkerülni. A növénytermesztési és az állattenyésztési Doktori Iskolák DSc fokozattal rendelkező vezető oktatóinak a korösszetétele nagyon kedvezőtlen, veszélyeztetik a Doktori Iskolák működőképességét. Fontos lenne ezen a helyzeten változtatni, s a doktor (PhD) képzés mellett a további tudományos előmenetelt is előremozdítani.	

Szolgáltatások

A szolgáltatások jónak tekinthetők a DE AC-n. Az utóbbi években jelentős kollégiumi beruházások történtek egyetemi szinten, ami az integráció elmélyülését is elősegíti, legalábbis hallgatói szinten. A kollégiumi ellátottság kielégítőnek tekinthető. Ugyanez elmondható a sportolási lehetőségekről is.

A nyelvi képzés az a terület, ahol az integrációból adódó előnyöket ki lehetne használni, ez azonban még szervezeti szinten nem valósult meg.

Az AC könyvtára nem nyújt a kor színvonalának megfelelő szolgáltatásokat. A központi olvasóterem nincs felszerelve PC-s elérésekkel, kivéve egy elkülönített helységet. Saját fejlesztésű informatikai rendszert használnak. A könyv, illetve folyóirat beszerzés csökkenő tendenciát mutat, ami a források beszűkülésének a következménye. A tanszékeken lévő könyvtári egységek esetében is gondként jelentkezett a legújabb folyóiratok, könyvek elérhetősége. A jelenlegi szolgáltatások színvonalát növelheti majd a virtuális könyvtárak kialakítása, a nagy nemzetközi információs rendszerekhez való hozzáférés biztosítása.

Az informatikai infrastruktúra jelentős fejlődésen ment keresztül az elmúlt években, s további fejlesztések vannak folyamatban. Jelenleg épül egy az informatika oktatását szolgáló új épület, amely az AC igényeit fogja magas szinten kielégíteni. Az informatikai infrastruktúra összességében kielégítőnek nevezhető, s látszik, hogy az AC folyamatos fejlesztésekkel igyekszik követni az informatika terén bekövetkező változásokat. Az informatika támogatja az oktatástechnikát is, de annak kihasználása jelentős mértékben függ az oktatóktól.

Személyi feltételek

Az oktatás személyi feltételei szakmai szempontból biztosítottak. Mennyiségi oldalról tekintve ez már megkérdőjelezhető, ami megnyilvánul abban, hogy *több oktató nagyon sok tárgy felelőse, nagy az óraterhelés, a vezető oktatóknak sok doktorandusz témavezetését kell vállalni, és a vezető oktatók nevéhez fűződnek a nagyobb kutatási projektek.*

Mindez azt jelenti, hogy sok oktatóra nagyon nagy terhelés hárul. Az oktatási és kutatási feladatokba jelentős mértékben bevonják a doktoranduszokat is, ami enyhíti a feszültségeket, de az új Felsőoktatási Törvény ezeket a lehetőségeket jelentős mértékben korlátozza. Az oktatói, kutatói utánpótlás nevelés kielégítőnek nevezhető, azonban az egyetemi tanárok terén az utánpótlás nem látszik biztosítottnak. A MAB által megfogalmazott követelményeket, amelyek alapvetően alap kutatás jellegű eredményeket követel meg, ilyen mértékű oktatói terhelés mellett nehéz teljesíteni. A lineáris képzésre való áttérés nagy kihívás elé állítja a Kar oktatói, kutatóit. Erre tudatosan fel kell készülni, hogy az egyes személyek, oktatási egységek jó előre lássák jövőbeli szerepüket, helyüket az oktatásban és a Kar szervezetében. Ma egy kis bizonytalanság látszik, ami megfigyelhető a teljes magyar felsőoktatásban.

Hallgatói elégedettség, végzetek nyomon követése

A hallgatói elégedettség felemás. Elhangzott olyan vélemény is, hogy az egyetemi évek alatt „mindent” megtanulnak, s így nyitott előttük a világ. Ha tényleg ilyen érzése van egyeseknek, akkor az komoly hiba, s ezen a szemléleten változtatni kell. Tényleges gondként fogalmazták meg a hallgatók, illetve a végzetek, hogy a *gyakorlati képzés nem kielégítő, és nehéz a szakmában való elhelyezkedés.*

A végzetek szakmában való elhelyezkedésének a biztosítása nem csak az egyetem problémája, ez oktatáspolitikai kérdés. A hallgatói létszám az elmúlt 15 évben többszörözött országosan, s ez alól az agrárfelsőoktatás sem kivétel, ugyanakkor a munkaerőpiac beszűkült. Ez a probléma a jövőben is megmaradhat. A hallgatói elégedettséget befolyásolják olyan észrevételek is, hogy szerintük nem átlátható az, hogy a külföldi tanulmányutakat hogyan lehet itthon elfogadtatni, illetve áthallgatás esetén (nyelvi képzés) milyen lehetőségeik vannak.

A doktoranduszok helyzetének megítélése: az ösztöndíjas doktoranduszok általában elégedettek, de kötődnek a karhoz, illetve a tanszékhez, ahol dolgoznak. Ez érhető is, mert céljuk az, hogy pályájukat az egyetemen folytassák. Doktoranduszi felmérés szerint a gazdasági szféra nem igényli azt, hogy doktori fokozattal rendelkezzenek a dolgozói. Magyarán lehet, hogy a doktori képzés alap kutatást tételez fel, a gazdasági szféra pedig gyakorlatorientált, innovációs jellegű ismereteket.

A doktoranduszok közül nagyon kevesen vettek részt nyugati konferenciákon, folytattak részképzést nyugati egyetemeken. Ezen célszerű lenne változtatni, mert a kutatás, a doktori képzés globalizálódik, s ha valaki nem kapcsolódik be a nemzetközi folyamatokba, akkor menthetetlenül lemarad a nemzetközi élmezőnytől.

Tehetség gondozás

A DE AC MTK jelentős teret biztosít a tehetséggondozásnak, ami elsősorban a TDK-s teljesítményekben jelentkezik.

Integráció

A tényleges integráció, mint minden integrált felsőoktatási intézménynél nehezen indult, de ma már vannak biztató eredmények. A legfontosabb eredmények a közös beruházások, s az ezekben kialakult együttműködés. Az Élettudományi Központ a jó példája a kutatási-oktatási együttműködésnek. A kollégium a különböző karok hallgatóit hozta közelebb egymáshoz. Vannak közös rendezvények is.

Oktatás terén, ahol a legfontosabb lenne az együttműködés még nincsenek látványos eredmények, de a lineáris képzésre való áttérés során komoly lehetőségek adódnak. Ilyenek például az Egészséges táplálkozásra kidolgozandó közös MSc szak, az átoktatás kiszélesítése (kémia, fizika, módszertani tárgyak). A legnagyobb lehetőségek közös kutatási projektekből jelentkehetnek. Ma már egyértelmű az, hogy a kutatások a nagy interdiszciplináris konzorciumi projektek irányába tolódnak el. Ezen a téren a DE széles spektrumával jelentős pozíciókhoz juthat. Ezen a téren össze kell fognia a karoknak, s a megindult együttműködést ki kell szélesíteni, el kell mélyíteni.

A szerves integráció hosszabb időt vesz igénybe.

A KAR TOVÁBBI MŰKÖDÉSÉRE VONATKOZÓ MEGJEGYZÉSEK, JAVASLATOK:

1. A lineáris képzésben célszerűnek látszik néhány (BSc, MSc, PhD) területre koncentrálni, s azokban hazai és nemzetközi téren is meghatározó szerepet vinni. Ez meghatározó kutatási profilt is biztosítana az AC-nek, csökkenne az oktatói terhelés, könnyebb lenne biztosítani a gyakorlati képzés feltételeit.
2. A Doktori Iskola profilját célszerű lenne tisztítani, megszüntetve az átfedéseket. Két Doktori Iskola személyi összetétele veszélyezteti a működőképességet. Ezt a helyzetet meg kell szüntetni, aminek feltétele a PhD után is a tudományos előmenetelre való ösztönzés, a tudományos tevékenység támogatása.
A koncentráltabb oktatási-kutatási profil ezt is elősegítené.
3. Javítani kell a gyakorlati képzés feltételeit, ebbe célszerű bevonni a gazdálkodó szervezeteket. Azonnal használható gyakorlati ismereteket csak életszerű körülmények között lehet szerezni.
4. Erősíteni kell a nemzetközi kapcsolatokat. A doktoranduszok számára nagyobb mértékben biztosítani kell a nemzetközi tudományos életbe való bekapcsolódás lehetőségét.
5. El kell mélyíteni az integrációt. Ezt szükségelteti az, hogy kutatási téren hazai és nemzetközi szinten is nagy interdiszciplináris, konzorciumi pályázatoknak van előnyük. Az integrált egyetemnek e téren jók a feltételei. Az új képzési rendszerre való áttérés is utat nyit a karok közötti együttműködés kiszélesítésének.
6. A DE AC agrár téren regionális oktatási-kutatási-szaktanácsadási központként meghatározó tudásközponttá kell váljon a térségben.
7. Az MTK teljesíti az akkreditációs feltételeket, azonban az integráció, az új Felsőoktatási Törvény és a lineáris képzésre való áttérés számos problémát vet fel. Ezek a következők:
 - az új szakokra való felkészülés, oktatói összetétel, leterhelés;
 - vezető oktatói utánpótlás biztosítása;
 - gyakorlati képzés feltételeinek a biztosítása;
 - az integráció nyújtotta lehetőségek kihasználása, párhuzamosságok kiküszöbölése.

A doktorképzés területén az integráció óriási lehetőségeket biztosít az előrelépésre, ezek kihasználására kell törekedni.

Két doktori iskola léte veszélyeztetett az alapító DSc tagok kor összetétele miatt. A témavezetést az oktatók között egyenletesebben kell megosztani, s nagyobb hangsúlyt kell fordítani a nemzetközi kapcsolatok kiépítésére, a hallgatók külföldi részképzésére, konferenciákon való részvételére.

A következő akkreditációnál ezeket a kérdéseket célszerű kiemelten kezelni.

Tudományág megnevezése: NÖVÉNYTERMESZTÉSI ÉS KERTÉSZETI TUDOMÁNYOK	
A tudományághoz tartozó képzések	
Alapképzések	
<p><i>A szak megnevezése:</i> kertészmérnöki <i>Képzési szint:</i> főiskolai <i>Képzési forma és képzési idő (félévekben):</i> nappali 6 félév <i>Képesítési követelmény Korm. rend. száma:</i> 146/1998. (IX.9.) <i>A jogutód alapszak:</i> kertészmérnöki <i>képzési területe:</i> agrár <i>képzési ága:</i> élelmiszer és kertészmérnöki</p>	<i>A képzések akkreditációs minősítése</i>
<p><i>A szak megnevezése:</i> agrárkémikus agrármérnöki <i>Képzési szint:</i> egyetemi <i>Képzési forma és képzési idő (félévekben):</i> nappali 10 félév <i>Képesítési követelmény Korm. rend. száma:</i> 146/1998. (IX.9.) <i>A jogutód alapszak:</i> növénytermesztő mérnöki <i>képzési területe:</i> agrár <i>képzési ága:</i> mezőgazdasági</p>	
<p><i>A szak megnevezése:</i> agrármérnöki <i>Képzési szint:</i> egyetemi <i>Képzési forma és képzési idő (félévekben):</i> nappali 10 félév <i>Képesítési követelmény Korm. rend. száma:</i> 146/1998. (IX.9.) <i>Más tudományági besorolás:</i> Állattenyésztési tudományok <i>A jogutód alapszak:</i> mezőgazdasági mérnöki <i>képzési területe:</i> agrár <i>képzési ága:</i> mezőgazdasági</p>	
<p><i>A szak megnevezése:</i> környezetgazdálkodási agrármérnöki <i>Képzési szint:</i> egyetemi <i>Képzési forma és képzési idő (félévekben):</i> nappali 10 félév <i>Képesítési követelmény Korm. rend. száma:</i> 146/1998. (IX.9.) <i>Más tudományági besorolás:</i> Állattenyésztési tudományok <i>A jogutód alapszak:</i> környezetgazdálkodási agrármérnöki <i>képzési területe:</i> agrár <i>képzési ága:</i> környezetgazdálkodási és természetvédelmi mérnöki</p>	A
<p><i>A szak megnevezése:</i> mezőgazdasági mérnöki <i>Képzési szint:</i> főiskolai <i>Képzési forma és képzési idő (félévekben):</i> <i>Képesítési követelmény Korm. rend. száma:</i> 146/1998. (IX.9.) <i>Más tudományági besorolás:</i> Állattenyésztési tudományok <i>A jogutód alapszak:</i> mezőgazdasági mérnöki <i>képzési területe:</i> agrár <i>képzési ága:</i> mezőgazdasági</p>	
szakirányú továbbképzés	
<p><i>A szak megnevezése:</i> növényvédelmi szakmérnök <i>Képesítési követelmény Korm. rend. száma:</i> 18/2003.(VI.20.) OM r.</p>	A

doktori képzés

A doktori iskola megnevezése (a tudományági besorolása):

NÖVÉNYTERMESZTÉSI ÉS KERTÉSZETI TUDOMÁNYOK

A Doktori iskola vezetője: Győri Zoltán

Az eddigi működés értékelése

A DI az MTK-n folyó képzésnek megfelelően két doktori programot tartalmaz, ami a lineáris képzésre való áttérésnek megfelelően doktori képzést biztosít a később MSc oklevelet szerző hallgatók számára. A Doktori Iskola belső alapító tagjai közül 4 DSc fokozattal/minősítéssel rendelkezik, közülük kettő 69, ill. 74 éves. A belső tagok tudományos fokozattal rendelkező oktatók. A DI belső és külső tagjainak a listáját összevetve a doktori képzésben meghirdetett tárgyakkal nyilvánvaló, hogy többeknek nincs semmiféle oktatott tantárgya. A személyi feltételeket tekintve a DI teljesíti a MAB elvárásait. A PhD-hallgatókkal történt személyes találkozó során az a vélemény alakult ki, hogy a versenyszféra nem értékeli és igényli a PhD-fokozatot. A tudományos fokozattal rendelkezők felvevő helye ezért elsősorban az egyetemek, másodsorban a multi cégek lehetnek. A doktori képzésben résztvevők fele azért jelentkezett, mert az egyetemen szeretne maradni. Az oktatók teljesítménye és kutatási eredményei az elvárásoknak megfelelőek, szélsőséges teljesítmények nincsenek. Doktori disszertációk a DI "Fenntartható növénytermesztés" programja keretében készültek, amelyek témaválasztása és minősége elfogadható, egyes esetekben kiemelkedő. Az oktatás részint konzultációs jellegű, részint a hallgatók egyéni feladatokat oldanak meg. Rendszerint 5 évnél hosszabb kísérleti munka eredményeit tartalmazzák a disszertációk. A felvételi követelmények a szokásosak, azaz középfokú nyelvvizsga bizonyítvány és megfelelő pontrendszerrel díjazott egyéb teljesítmény. A Kar érdekeinek megfelelően azonban - elfogadható módon - bizonyos egyéb szempontokat is figyelembe vesznek a felvételnél.

A

Javaslatok a minőség biztosítására

A DI hosszabbtávú működése miatt törekedni kellene további belső DSc tagok bevonására. Indokolt lenne az oktatók listájának a pontosítása az oktatási feladatok figyelembe vételével. Pénzügyi források biztosításával támogatni kellene a hallgatók külföldi tanulmányútjait. A DI két programja és a Dr. Nagy János által vezetett Interdiszciplináris Agrár- és Természettudományok Növénytermesztési és Kertészeti Tudományok Földtudományok Doktori Iskola részben azonos tudományági besoroláshoz tartozik. Célszerű lenne a két DI-ből egy nagyobb és hatékonyabb, esetleg kettő, de akkor egymástól jobban elkülönülő DI kialakítása.

A tudományág általános értékelése

Oktatói háttér

A növénytermesztési és kertészeti tudományok minőségi oktatását és helyzetét jellemzi, hogy az MTK oktatói és tudományos munkatársi létszámából (163) összesen 45 fő, közülük 22 minősített művelte ezt a tudományágot. A 4 DSc-ből ugyanakkor koruk miatt hosszabb távon csupán kettővel számolhat az intézmény. A 17 egyetemi tanárból 7 a vizsgált tudományágban oktat. Fiatalítási törekvésre és az utánpótlás biztosítására utal a 13 ösztöndíjas doktorandusz. A tudományos minősítés nélküli 10 oktató és kutató száma a mai gazdasági helyzetben soknak tűnik. A DSc fokozattal/címmel rendelkezők átlag életkorát (61,5) leszámítva a korösszetétel kedvező. A CSc és PhD fokozattal rendelkezők átlag életkora közel 47 év, tehát még hosszabb ideig részt vehetnek az oktatásban.

Az MTK-n gondozott szakok esetében a MAB által előírt személyi elvárások teljesülnek. Az integrációt kihasználva az MTK oktatói teljes egészében ellátják az AVK tudományághoz tartozó tantárgyainak az oktatását. Minden évben sor kerül az oktatói munka hallgatói véleményezésére. A hallgatók kérdőívet töltenek ki, amelyek összesítése alapján a kari vezetésnek lehetősége van az "Év oktatója" cím odaítélésére. Néhány hallgatóval történt személyes elbeszélgetésből megállapíthatam, hogy szélsőséges vélemény az oktatókkal kapcsolatosan nem fogalmazódott meg.

Infrastrukturális feltételek

Az oktatás és kutatás infrastrukturális feltételei a tudományághoz tartozó egyes tanszékeken meglehetősen változó. Az előadó termek és szemináriumi helyiségek a Táj- és Vidékfejlesztési Központban, a Fényházban és az Élettudományi Központban minden igényt kielégítenek, sőt a legutóbbiban kiemelkedő lehetőséget biztosítanak az oktatáshoz. A főépület termeinek egy jó része azonban felújításra, korszerűsítésre szorul.

A termek oktatástechnikai eszközökkel történő ellátása általában elfogadhatónak mondható. Tapasztalatunk szerint azonban előfordult olyan helyzet, hogy egy zsúfolásig megtelt nagy előadóban az előadó az általánosan elvárt PowerPoint-os előadás helyett fekete-fehér írásvetítő fóliákat vetített a hallgatóknak. Előfordult ugyanakkor az is, hogy szemináriumon ilyen prezentációval találkoztunk, vagyis gyakorlatilag előadás hangzott el és nem bemutató vagy munkáltató gyakorlatra került sor. Az Élettudományi Központban a munkáltató gyakorlat mintapéldájával is találkoztunk (növényélettan). Általában megállapítható, hogy a szemináriumi gyakorlatok infrastrukturális feltételei adottak és az oktatást kellőképpen szolgálják. Az informatikai infrastruktúra és a könyvtári, beleértve az elektronikus könyvtári szolgáltatást is a mai kor követelményeinek megfelel. Az oktatók-kutatók saját számítógépükről érhetnek el a munkájukhoz szükséges adatbázisokat.

A tudományág gyakorlati oktatása mezőgazdasági szakmai gyakorlat nélkül elképzelhetetlen. Ehhez az intézmény kiemelkedően jó lehetőségekkel rendelkezik a debreceni, karcagi és nyíregyházi kutatóintézetekben, illetve tangazdaságokban. A három helyen különböző talajtípusokon végezhető termesztési munkálatokkal ismerkedhetnek meg a hallgatók, például a hetesi gyakorlatok keretében. Sajnálatos, hogy ennek ellenére a végzett hallgatóktól érkezett olyan visszajelzés, hogy "alig hinném, hogy egy vetőgépet bárki is be tudna állítani a végzetek közül". Kérdés persze, hogy ez a vizsgált tudományág oktatóinak a feladata-e? A szakmai gyakorlatokat az utóbbi 3 évben létrehozott "Mintaüzem"-i és "Gyakorló Gazdaság"-i hálózat is segíti, ami már ma is fontos, de a BSc-képzés összefüggő gyakorlati félévének a teljesítésekor nyeri majd el igazi jelentőségét.

A kutatást korszerű, akkreditált központi laboratórium szolgálja ki, amelynek műszerellátottsága kiemelkedő. Rendelkezik az országban egyedülálló ioncsapdás GCM tömegspektrográffal (VARION 4000). Az egyes tanszékek általában rendelkeznek a tudományterületük műveléséhez szükséges speciális eszközökkel és műszerekkel. Különösen kiemelhető a Zöldségtermesztési Tanszék, a Földműveléstani és Területfejlesztési Tanszék, valamint a Növénytermesztési és Tájökológiai Tanszék. Nem véletlen, hogy éppen ezek a tanszékek a legsikeresebbek a kutatási pályázatokban is.

A képzések tartalma, a tananyag korszerűsége

A tudományághoz tartozó tantárgyak köre változatos, és biztosítja a szakokhoz igazodó ismeretek átadását. A nagymúltú intézményben a növénytermesztési (és kertészeti) tudományág tudós művelői gondoskodtak arról, hogy a legkorszerűbb tananyagot hallgathassák és kaphassák kezükbe a hallgatók. A minőségi oktatás folyamatos biztosítása azonban korlátozottá vált a jelentősen megemelkedett óraterhelések miatt (13-15 óra/fő/hét). Egyes szakokon az oktatást is szolgáló műszerek felújítása és új műszerek vásárlása vált lehetetlenné forráshiány miatt.

Hallgatói teljesítmények

A hallgatói teljesítmények mérése a legváltozatosabb módszerekkel történik, szóban, írásban, számítógépes programmal, félév közben és végén, valamint ezek legkülönbözőbb kombinációival. A hallgatók a módszereket elfogadják és azoknak megfelelően készülnek fel a vizsgákra. Az érdemjegyek az oklevelek minősítéséhez hasonlóan a közepes és jó kategóriába sorolhatók.

A 2002/2003-as tanévben bevezették a kredit alapú tanterveket és az értékelést. A hallgató a NEPTUN rendszerben veszi fel az adott félév tantárgyait, a rendszeren keresztül jelentkezik be a vizsgára, tesz eleget pénzügyi kötelezettségeinek. A NEPTUN készíti el a hallgató elektronikus indexét.

A képzések koordinálása

A képzések koordinálása részint kari szinten történik, részint a szakfelelősök feladata. Kari szinten történik az átoltatások szervezése, amely az integrációnak megfelelően a DE több karának az együttműködésével valósul meg. A vizsgált tudományág szempontjából jelentős, hogy a TTK a kémia és fizika oktatásában vesz részt az MTK-n. Az MTK az AVK-n a növénytermesztési és kertészeti tudományághoz tartozó tantárgyait oktatja. Szakfelelősi szinten az egyes szakok oktatásának konkrét koordinálása folyik.

A Kar az elmúlt 5 évben megduplázta az indított szakjainak a számát. A szakok akkreditációs anyagainak az elkészítése a mindenkori szakfelelősök feladata, akik a tantervet képező tantárgyak oktatóival egyeztetnek.

Az agrár felsőoktatási intézményekben az egyetemi karok azonos szakjainak a tantervi egyeztetése 2000-ben kezdődött. A szaklétesítési és szakindítási kérelmeket az ATC karközi Oktatási Bizottsága, majd a Kari Tanács és az Egyetemi Tanács véleményezi. A benyújtásra alkalmasnak talált kérelmek kerülnek tovább az OM-hez és a MAB-hoz. A többciklusú képzési rendszer bevezetését megelőzően a Kar intézkedési tervet készített, amely figyelembe vette a különböző munkaadók és szakmai szervezetek támogató véleményeit.

Kutatás-fejlesztés

A tudományághoz tartozó oktatók és kutatók kutatás-fejlesztési aktivitását jelzi az, hogy az MTK elmúlt 5 évben elnyert hazai pályázatainak közül (665) összesen 193 pályázatot ők nyertek. A 47 nemzetközi pályázatból 22 a javukra írható. A 79 megrendezett konferenciából 32 szervezését végezték, amelyből 23 nemzetközi volt.

A hazai pályázatokat illetően a 2002. és 2003. év volt a legsikeresebb, előtte és azt követően kevésbé. A nemzetközi pályázatokról 2004. és 2005. voltak a legsikeresebb évek. A minősített oktatók nyerték a pályázatok zömét. A tanszékeket tekintve a Földműveléstani és Területfejlesztési Tanszék az évi 50-60 MFt. Pályázati bevételével kiemelkedik a többiek közül. A Növénytermesztési és Tájökológiai Tanszék mintegy 15-25 MFt-s bevétele is a jobbak közé sorolható. A kutatási tevékenység jelentős része az említett két tanszék, valamint a Talajtani Tanszék együttműködésében valósul meg.

A jelentős kutatási tevékenység a publikációk számában is megmutatkozik, miszerint az MTK összes közleményeinek mintegy a harmadát a növénytermesztési és kertészeti tudományok területén tevékenykedő oktatók és kutatók készítették. Ugyanez vonatkozik a konferencia kiadványokra is. A tudományág oktatóinak jelentős a régiós, országos és nemzetközi szakmai közéleti szerepvállalása is.

A nemzetközi szinten is kiemelkedőnek tekinthető kutatási témák az alábbiak:

- kukorica hibridek adaptációs képességének a vizsgálata,
- növény-talaj-atmoszféra modellezés - szimulációs módszerek,
- csökkentett menetszámú technológiák, talajkímélő földművelés,
- szántóföldi növények tápanyag- és vízellátása,
- termőhely és fajta/hibrid-specifikus technológiák,
- növénytermék minőség, élelmiszerbiztonság,
- stb.

A kutatások elsősorban a doktori iskolákban megfogalmazott projektek köré csoportosíthatók. A kutatásban egyre nagyobb szerepet kapnak a gazdasági vállalkozások. A kutatási eredmények jelentős része közvetlenül megjelenik az oktatásban.

Javasolható a kutatási aktivitásban az egyes tanszékek között meglévő jelentős különbségek csökkentése, a kisebb kutatási bevételt szerző tanszékek kutató munkájának az ösztönzésével.

A tudományághoz érintő jövőbeli képzésekre vonatkozó megjegyzések, javaslatok:

1. *Az adott tudományágban az alábbi képzések közül milyen képzésre képes az intézmény?*

Az írásban kézhez kapott dokumentumok, valamint a személyes megbeszélések során kialakított vélemény alapján az intézmény a növénytermesztési és kertészeti tudományágban a legmagasabb szintű (doktori) képzésre is alkalmas, annak a feltételeit teljesíti.

2. *Hogyan készüljön fel az intézmény a tudományág tekintetében a soron következő akkreditációs értékelésre?*

Fontos lenne a tanszékek között meglévő különbségek csökkentése mind az oktatás tárgyi feltételeit illetően, mind a kutatási aktivitást tekintve. Az oktatási óraszámok csökkentése a minőségi oktatáshoz és a nagyobb kutatási aktivitáshoz (ahol szükséges) feltétlenül indokolt lenne. A mesterszakok, de főleg a doktori iskolák akkreditálása szempontjából fontos lenne a tudományághoz tartozó DSc-vel rendelkezők számának a növelése.

Tudományág megnevezése: ÁLLATTENYÉSZTÉSI TUDOMÁNYOK		
A tudományághoz tartozó képzések		
Alapképzések		
<p>A szak megnevezése: agrármérnöki <u>Képzési szint:</u> egyetemi <u>Képzési forma és képzési idő (félévekben):</u> nappali 10 félév <u>Képesítési követelmény Korm. rend. száma:</u> 146/1998. (IX.9.) <u>Más tudományági besorolás:</u> Növénytermesztési és kertészeti tudományok A jogutód alapszak: mezőgazdasági mérnöki <u>képzési területe:</u> agrár, <u>képzési ága:</u> mezőgazdasági</p>	<p><i>A képzések akkreditációs minősítése</i></p>	
<p>A szak megnevezése: környezetgazdálkodási agrármérnöki <u>Képzési szint:</u> egyetemi <u>Képzési forma és képzési idő (félévekben):</u> nappali 10 félév <u>Képesítési követelmény Korm. rend. száma:</u> 146/1998. (IX.9.) <u>Más tudományági besorolás:</u> Növénytermesztési és kertészeti tudományok A jogutód alapszak: környezetgazdálkodási agrármérnöki <u>képzési területe:</u> agrár, <u>képzési ága:</u> környezetgazdálkodási és természetvédelmi mérnöki</p>	<p>A</p>	
<p>A szak megnevezése: mezőgazdasági mérnöki <u>Képzési szint:</u> egyetemi <u>Képzési forma és képzési idő (félévekben):</u> nappali 10 félév <u>Képesítési követelmény Korm. rend. száma:</u> 146/1998. (IX.9.) <u>Más tudományági besorolás:</u> Állattenyésztési tudományok A jogutód alapszak: mezőgazdasági mérnöki <u>képzési területe:</u> agrár, <u>képzési ága:</u> mezőgazdasági</p>		
doktori képzés, Doktori Iskola		
<p>A doktori iskola megnevezése (a tudományági besorolása): ÁLLATTENYÉSZTÉSI TUDOMÁNYOK A Doktori iskola vezetője: Kovács András</p>		
<p>A Doktori iskola értékelése Az 5 programból felépülő Állattenyésztési Doktori Iskolát a MAB 2002-ben akkreditálta. Az Iskolának jelenleg 22 alapító tagja van. Közülük 4 fő rendelkezik DSc címmel. Az alapító tagok közül 10 fő az intézmény főállású dolgozója, 10 fő külső tag, míg ketten az intézmény professzor emeritusai. A meghívott tagok száma 31 fő, ezek közül belső tag 10, meghívott külső tag pedig 21. A meghívott belső tagok közül 1, a meghívott külső szakemberek közül pedig 2 fő rendelkezik DSc címmel. A Doktori Iskola alapító tagjainak szakmai összetétele jó, szakmai képzettségük is kifogástalan. Közöttük több országosan, sőt nemzetközi tekintetben is ismert és elismert oktató van. Gondot fog okozni viszont a következő években, hogy az alapító tagok átlagos életkora viszonylag magas (61,5 év). Különösen vonatkozik ez a DSc címmel rendelkezőkre. A 4 DSc címmel rendelkező professzor, illetve emeritusz professzor életkora 60, 69, 71 és 74 év. Ezért a Doktori Iskolának már a közeljövőben erőfeszítéseket kell tenni a helyzet javítására. A Doktori Iskola alapító tagjai között több olyan oktató is van, aki eddigi szakmai munkássága alapján képes lenne a DSc cím megszerzésére.</p>		<p>A</p>

<p>A Doktori Iskolába ezidáig 68 hallgató került felvételre. Közülük 33 az ösztöndíjasok, 7 az egyéni tanrend szerint tanulók, 28 pedig a költségtérítéses (levelező) hallgatók száma. Eddig 9 fő maradt ki a képzésből. Az MSc fokozatot eddig 18 fő szerezte meg, azaz a felvettek 30,5%-a fejezte be eredményesen a képzést, ami lényegében megfelel az országos aránynak. Az Állattenyésztési Doktori Iskolában a felvétel és a disszertáció megvédése között átlagosan 5 év 9 hónap telik el, ami ugyancsak egyezik az országos tapasztalatokkal.</p> <p>Az abszolutóriumot eddig 33 hallgató szerezte meg. A programvezetők szerint a közeljövőben több nyilvános vita várható, azaz a végzett aránya javulni fog.</p> <p>A Doktori Iskolában művelt kutatási témák korszerűek, többségükben az állattenyésztés és takarmányozás egy-egy aktuális problémáját tudományos igénnyel feldolgozó munkák. A PhD hallgatók publikációs tevékenysége számszerűleg jónak ítélt meg, kevés viszont közöttük a külföldi tudományos lapokban, továbbá az impakt faktorral rendelkező lapokban megjelenő dolgozatok aránya. A publikációs minimum követelmények szigorításával javítani lehetne a helyzeten. A Doktori Iskola publikációs minimuma ugyanis nem ír elő idegen nyelvű tudományos dolgozatot.</p> <p>A PhD hallgatók viszonylag egyenletesen oszlanak el a Doktori Iskola tagjai között. Egy tudományos vezető maximum 6-7 PhD hallgató munkáját irányítja. Meg kell jegyezni, hogy a PhD hallgatók többségének két témavezetője van. Közülük az egyik felel generálisan a dolgozatért.</p> <p>A Doktori Iskola jó kutatási feltételekkel rendelkezik mindenek előtt a juh-, a ló- és baromfitenyésztési, valamint a halbiológiai témák tekintetében, de jó lehetőségeket biztosít az Élő tudományi Központban működő Állattenyésztési Genetikai laboratórium is. A takarmányozási kutatási területen a korszerű sertés tesztállót kell említeni. Kifogásként említhető ugyanakkor, hogy a doktori iskolán belül néhány olyan vadgazdálkodási-vadbiológiai témában készül dolgozat, amely nem köthető az állattenyésztéshez.</p> <p>A Doktori Iskolában folyó kutatómunka pénzügyi ellátottsága jó. Ezt igazolja, hogy 2005-ben 214 millió Ft állt kutatásra rendelkezésre a Doktori Iskolában.</p> <p>A Doktori Iskolában folyó oktató és kutatómunka fejlesztésére jó lehetőséget kínál a debreceni egyetemi integrációban rejlő előnyök kihasználása. Ebben a tekintetben a Doktori Iskola csak kismértékben él a lehetőségekkel.</p> <p>A képzés során a hallgatóknak lehetőségük van külföldi egyetemen részképzésre, valamint meghatározott kutatási feladatok külföldön történő elvégzésére. A rendelkezésre álló lehetőségeket a hallgatók ki is használják. Az Állattenyésztési Doktori Iskola hallgatói közül 2001 és 2005 között négyen vettek részt külföldi részképzésben (Németország, Horvátország). Külföldi hallgatója a Doktori Iskolának ez idáig nem volt.</p> <p>A Doktori Iskola több alkalommal hívott meg egy-egy kurzus keretében neves külföldi szakembereket.</p>	A
---	----------

A tudományág általános értékelése

Oktatás-képzés

Az állattenyésztési szakterületen az oktatást két tanszék, nevezetesen az Állattenyésztés- és Takarmányozástani Tanszék, valamint az Állatéletlani és Állategészségtani Tanszék látja el. Az Állattenyésztés- és Takarmányozástani Tanszék 4 főiskolai szakon (mezőgazdasági mérnök, szakigazgatási szervező mérnök, természetvédelmi mérnök, vadgazda mérnök) és 5 egyetemi szakon (agrármérnök, környezetgazdálkodási agrármérnök, élelmiszer minőségbiztosító agrármérnök, agrárkémikus agrármérnök, gazdasági, vidékfejlesztési és informatikus agrármérnök) oktatja az állattenyésztési szakterülettel kapcsolatos diszciplínákat.

Az Állatéletlani és Állategészségtani Tanszék az említett főiskolai és egyetemi szakok közül a vadgazda mérnöki szak kivételével valamennyi szakon ugyancsak részt vesz a képzésben.

Az Állattenyésztés- és Takarmányozástani Tanszék a felsorolt szakokon 6 kötelező és 13 kötelezően választható tárgyat oktat. A kötelező tárgyak oktatási anyaga a különböző szakokon a tananyag mélységét, az egyes fejezetek egymáshoz viszonyított arányait, illetve a hangsúlyokat illetően kellően specializált. Ezt igazolja, hogy a 6 kötelező tárgy a különböző szakokon 18 eltérő változatban kerül oktatásra. Az Állatélettani és Állategészségtani Tanszéken 6 kötelező és 7 kötelezően választott tárgyat oktatnak. A kötelező tárgyak tananyaga ezen a tanszéken is megfelelően specializált a különböző szakokon.

Az egyes tantárgyak oktatási anyaga korszerű, jól illeszkedik a különböző szakok specialitásaihoz, az illető szakon oklevelet szerzettekől elvárható ismeretekhez. Az állattenyésztési tárgyak ismeretanyagában nyomon követhető az a fejlődés, ami a genetikában, a szelekciós módszerekben, a tartástechnológiában, valamint a gazdasági állatok takarmányozásában az elmúlt évtizedben végbement.

Az ismeretek ellenőrzési, számonkérési technikái változatosak. Egyes tárgyak esetében írásos tesztvizsgát tesznek a hallgatók, melynek során mintegy 400 rövid kérdésből 25-30 kérdést kell a hallgatóknak írásosan megválaszolni. Egy másik típusú írásbeli vizsga alkalmával a hallgató 10 db ún. 3 perces és 3 db 15 perces kérdésről fejt ki véleményét 75 perc alatt. Az oktatott tárgyak többsége esetében hagyományos szóbeli vizsgát tesznek a hallgatók. A szóbeli vizsga tételei ugyancsak változatosak. Egyes tárgyak esetében a kérdések részletekbe menőek, más tárgyak vizsgáján a hallgatók nagyobb témakört átfogó tételeket kapnak.

Az oktatott tárgyak mindegyike esetében tankönyv, vagy kézikönyv áll a hallgatók rendelkezésére. 17 tárgy elsajátításához a könyvek mellett kari jegyzet is segíti a hallgatók felkészülését. Több tárgy jelöl meg a készüléshoz segédanyagként idegen nyelvű szakkönyveket, valamint hazai, illetve külföldi folyóiratokat.

A tantárgyi gyakorlatokhoz az Állattenyésztés- és Takarmányozástani Tanszék tanüzeme, egy – részben az Agrárcentrum tulajdonát képező – lovasiskola, egy halbiológiai laboratórium, valamint a tanüzem mellett található Agrárgazdasági Rt. szarvasmarha telepe áll rendelkezésre. Az állattenyésztési tanüzem a baromfi-, a sertés-, valamint a juhtenyésztési oktatás tekintetében vannak meg a tantárgyi gyakorlati oktatás feltételei. Az említett objektumok lehetőséget biztosítanak a hetesi szolgálat lebonyolítására is.

A hallgatók a képzés során egy alkalommal teljesítenek összefüggő, 4 hetes üzemi gyakorlatot. Ebből az időtartamból két hét jut az állattenyésztési gyakorlatra. Erre az összefüggő gyakorlatra részben az Agrárcentrum gyakorló gazdaságaiban van lehetőség, másrészt a hallgatók is kereshetnek maguknak üzemet. Ez utóbbi esetben ehhez meg kell szerezni a Kar hozzájárulását is. A Kar ilyenkor megvizsgálja, hogy az illető üzem alkalmas-e gyakorlati oktatásra.

Az állattenyésztési képzéssel összefüggő oktató munkát az Állattenyésztés- és Takarmányozástani Tanszéken 14 fő oktató és kutató, valamint egy fő megbízott óraadó látja el. Rajtuk kívül 9 PhD hallgató kapcsolódik még be az oktató munkába.

Az említett 9 szakon (4 főiskolai és 5 egyetemi) oktatott 6 kötelező és 13 kötelezően választható tárgy évente 297 katedrán töltött óra elfoglaltsággal jár. A PhD hallgatók által megtartott órákat levonva az 1 főre jutó óraterhelés az elmúlt tanévben 9,3 óra volt, amely értéknek viszont jelentős a szórása. A legnagyobb heti óraterhelés a tanszéken egy adjunktus esetében 26 óra.

A katedrán töltött órák mellett számottevő elfoglaltságot jelent a tanszéken készülő diplomadolgozatok, valamint tudományos diákköri dolgozatok elkészítéséhez nyújtott tanári segítség. Az Állattenyésztés- és Takarmányozástani Tanszéken 2000 és 2005 között 152 db diplomadolgozat, valamint 14 tudományos diákköri dolgozatot készítettek a hallgatók.

A lineáris oktatási rendszerre történő áttéréshez szükséges személyi feltételek – ismerve az Agrárcentrum már elfogadott BSc szakjait és a tervezett MSc szakokat – az állattenyésztési oktatás tekintetében rendelkezésre állnak annak ellenére is, hogy a jelenlegi óraterhelés az új rendszer teljes beindulásakor várhatóan valamelyest növekedni fog. A beinduló BSc és MSc képzés eredményes ellátásához szükséges tárgyi feltételek (tan- és gyakorlótermek, a tantárgyi gyakorlatok feltételei, könyvtár, informatikai feltételrendszer) rendszerre állnak. Bizonytalanságot egyelőre a 7. szemeszterben megtartásra kerülő üzemi gyakorlat feltételeinek megteremtése jelenti.

Oktatói háttér

Az Állattenyésztés- és Takarmányozástani Tanszéken 15 oktató, illetve kutató dolgozik. Az oktató-kutató állomány személyi összetétele a következő: 4 egyetemi tanár, 1 egyetemi magántanár, 3 egyetemi docens, 2 egyetemi adjunktus, 1 egyetemi tanársegéd, 3 tanszéki mérnök, 1 predoktor.

Az oktatók közül egy egyetemi adjunktus kivételével mindenki rendelkezik tudományos fokozattal (DSc 2, CSc 5, PhD 3). Az oktatók átlagos életkora 55,7 év, ezen belül az egyetemi tanároké 63,6 év, azaz a tanszék az átlagos életkor alapján az idősebb tanszékek közé sorolható. A fiatalítás a következő évek egyik fontos feladata lesz. A vezető oktatók közül csak ketten rendelkeznek akadémiai doktori címmel, mely arány ugyancsak javítandó a következő években, különösen, ha azt is figyelembe vesszük, hogy a két DSc címmel rendelkező oktató 74, illetve 69 éves. A tanszéki mérnöki státuszban dolgozókat a PhD fokozat mielőbbi megszerzésére kell ösztönözni.

Az oktató állomány – már átlagos életkorából következően is – több évtizedes oktatói gyakorlattal rendelkezik. Az egyetemi tanárok valamennyien ismert és elismert képviselői szakterületüknek. Többen közülük vezető szerepet töltenek be a szakmai közéletben (tagjai az MTA Állattenyésztési, Állattenyésztési és Takarmányozási Bizottságának, az MTA Gyepgazdálkodási Bizottságának, tagjai az Európai Állattenyésztők Szövetsége tudományos bizottságainak, vezetői országos szakmai testületeknek).

A tanszék oktatói az elmúlt ötéves időszakban aktívan publikáltak, ami elsősorban a hazai tudományos- és szaklapokban megjelent dolgozatok, továbbá a tudományos konferenciák kiadványaiban napvilágot látott előadások számában mérhető. Néhány kivételtől eltekintve azonban az idegen nyelven, főleg a rangos nemzetközi lapokban megjelent publikációk számát növelni szükséges.

Az Állatelettani és Állategészségtani Tanszék oktatási és kutatási feladatait 6 diplomás látja el. Közülük egy egyetemi tanár, egy egyetemi docens, egy tanársegéd, valamint 3 tanszéki munkatárs. Az oktatók közül hárman rendelkeznek tudományos fokozattal (CSc 2, PhD 1). A három tanszéki munkatársnak nincs tudományos fokozata, mely hiányt mielőbb pótolni lenne szükséges. Ennek a tanszéknek az esetében kívánatos lenne a rangos külföldi lapokban megjelenő publikációk számának a növelése. A tanszéken művelt kutatási témák közül legjelentősebbek a juhok szaporodásával kapcsolatos speciális laparaszkoapiás vizsgálatok, továbbá a mélyhűtött sperma juhtenyésztésben történő felhasználásának vizsgálata.

Infrastrukturális feltételek

Az Állattenyésztés- és Takarmányozástani Tanszék saját könyvtárral is rendelkezik, amelyben 1720 kötet könyv (ebből 180 kötet idegen nyelvű) és 12 folyóirat (köztük egy idegen nyelvű) áll a tanszéki dolgozók és hallgatók rendelkezésére. További könyvek és folyóiratok az egyetem Agrártudományi könyvtárában találhatóak meg, ahol az állattenyésztési és állatorvos-tudományi szakterületen 8472 kötet könyv és 24 folyóirat segíti az oktatókat.

Informatika és oktatástechnika az Állattenyésztés- és Takarmányozástani Tanszéken 21 db számítógép, 5 db CD író, 3 db scanner, 10 db nyomtató, 2 db fénymásoló és 3 db digitális adatgyűjtő mérleg segíti a munkát.

Az előadásokhoz és gyakorlatokhoz 3 db projektor, 3 db diavetítő, 2 db írásvetítő, 2 db televízió, 2 db képmagnó, 1 db videokamera és 1 db digitális fényképezőgép áll rendelkezésre.

A képzések koordinálása

A Debreceni Egyetem Agrárcentruma azon kevés agrár-felsőoktatási intézmény közé tartozik, amely az integrációban rejlő előnyöket a leginkább hasznosítani tudja. Már napjainkban is több tartalmas együttműködés alakult ki az Agrárcentrum és az egyetem más karai között mind az oktatás, mind pedig a kutatás tekintetében. A már megvalósult együttműködések között kell említeni a molekuláris genetikai oktatásban a Természettudományi Karral közösen végzett oktató munkát, továbbá az Orvostudományi Karral a gyógytornász képzésben kialakult együttműködést (a lovaglás oktatás ugyanis része a gyógytornász képzésnek). Beindult az együttműködés a PhD képzésben is. Az informatikai ismeretek oktatásába az Állattenyésztési Doktori Iskolában a Közgazdaságtudományi Kar oktatói is bekapcsolódnak. Ugyancsak jól bevált együttműködés, hogy a Sportlótenyésztés című tárgyat több hallgató veszi fel rendszeresen a nem agráros hallgatók közül.

A kutatás területén jó példája az együttműködésnek, hogy az Élő tudományi Központban az Állattenyésztési- és Takarmányozástani Tanszéknek, valamint a Kertészeti Tanszéknek egy-egy jól

felszerelt genetikai laboratóriuma működik.

A kutatási együttműködés közös pályázatok benyújtására is kiterjed. Így pl. az Orvostudományi Kar Farmakológiai Intézete és az Agrárcentrum Állattenyésztés- és Takarmányozástani Tanszéke jelentős (100 millió Ft feletti) anyagi támogatással járó közös GAK pályázatot nyert az elmúlt évben.

Kutatás/kutatásfejlesztés

Az állattenyésztési szakterületen intenzív kutatómunka folyik. Ezt igazolja, hogy jelenleg 9 projekt keretében folynak kutatások az Állattenyésztési- és Takarmányozástani Tanszéken. Az említett projektek összesen 244 millió Ft anyagi támogatást biztosítanak a tanszék számára. (Természetesen ez nem az egyéves kutatási árbevétel jelent, hiszen a 9 projekt között vannak 3, illetve 4 éves futamidejűek is). Különösen kiterjedtek a ló- a juh- és a baromfitenyésztési tárgyú kutatások, továbbá a fajtafenntartással és génmegőrzéssel kapcsolatos témák.

A kutatómunkához jó technikai háttérrel jelent az Állattenyésztési tanüzem, ahol a juhokkal és a különböző baromfifajokkal végzendő tenyésztési jellegű kísérleti munkához, továbbá a sertésekkel folyó takarmányozási kísérletekhez áll rendelkezésre az infrastruktúra. Korszerű laboratóriumi feltételeket biztosít a genetikai témájú kutatásokhoz az újonnan épült Élőtudományi Központban működő állattenyésztési molekuláris genetikai laboratórium. Jó kísérleti feltételeket jelent az újonnan létesített halbiológiai laboratórium.

Az Állattenyésztés- és Takarmányozástani Tanszék nem rendelkezik kémiai laboratóriummal. A takarmányozási kísérletekhez szükséges laboratóriumi vizsgálatokat a Központi laboratórium végzi el szolgáltatásként. Az élelmiszer minőséggel kapcsolatos vizsgálatokat külső laboratóriumokkal végezteti el a tanszék.

A kutatómunka fontosabb eredményeit az alábbiakban lehet összefoglalni:

- A tanszék meghatározó szerepet játszott a mangalica fajta három színváltozatának rekonstrukciójában.
E munka keretében elkészítették a fajta törzskönyvét.
- Digitális méretfelvételi módszert alakítottak ki a magyar szürke marha tenyésztés számára, mely módszert külföldön is alkalmazzák.
- Molekuláris genetikai módszerekkel meghatározták a magyar szürke marha mikroszatellit rendszerét.
- Fontos feladatokat lát el a tanszék a Kisbéri, a Gidrán és a Hucul lófajták génmegőrzésében.
- Kidolgozták a hazai haflingi lóállomány méneskönyvét.
- A tanszék a szapora merinó juh fajta tenyésztője.
- Tenyésztési programot („Juhindex”) dolgoztak ki a Magyar Juhtenyésztők Szövetsége részére.
- Komplex medermorfológiai és halállomány monitoring rendszert fejlesztettek ki, amit több halártermelő üzem alkalmaz.

Tehetséggondozás

A tehetséggondozásnak az Agrárcentrumban két módja alakult ki. Az egyik a tanszéki tudományos diákkörök létrehozása és működtetése. A tudományos diákköröknek az Agrárcentrumban is régi hagyománya van. A tudományos diákkör az utóbbi években egyre inkább a PhD tanulmányokra történő felkészítés egyik fontos eszközévé vált. Az Állattenyésztési és Takarmányozástani Tanszéken 2001 és 2005 között 14 tudományos diákköri dolgozat készült, melyek közül többet eredményesen mutattak be az országos diákköri konferenciákon.

A tehetséggondozás másik formája az Agrárcentrumban a Tormay kollégium létrehozása. Ebbe a kollégiumba a legjobb tanulmányi előmenetelű hallgatók kerülnek felvételre. Az ő munkájukat azok a tanszékek, amelyek tudományos diákkörében ezek a hallgatók dolgoznak, 30-40 ezer Ft kutatási támogatással segítik. Az Állattenyésztés- és Takarmányozási Tanszéknek évente átlagosan 3-4 tudományos diákköri hallgatója tanul a Tormay kollégiumban.

A tudományágat érintő jövőbeli képzésekre vonatkozó megjegyzések, javaslatok:

Az önértékelés, valamint a látogatás során kialakított vélemény alapján az intézmény az állattenyésztési tudományágban minden képzési szinten képes oktatni – beleértve a doktori képzést is.

Tudományág megnevezése: ÉLELMISZERTUDOMÁNYOK	
A tudományághoz tartozó képzések	
Alapképzés	
<p><i>A szak megnevezése:</i> élelmiszer minőségbiztosító agrármérnöki <i>Képzési szint:</i> egyetemi <i>Képzési forma és képzési idő (félévekben):</i> nappali 10 félév <i>Képesítési követelmény Korm. rend. száma:</i> 146/1998. (IX.9.) <i>Más tudományági besorolása:</i> - <i>A jogutód alapszak:</i> élelmiszermérnöki <i>képzési területe:</i> agrár, <i>képzési ága:</i> élelmiszer és kertész-mérnöki</p>	<p><i>A képzések akkreditációs minősítése</i></p> <p style="font-size: 2em; font-weight: bold;">A</p>

A tudományág általános értékelése

Oktatás-képzés

A tudományági képzés jelenleg markánsan csak a 2000-ben indult egyetemi szintű Élelmiszer minőségbiztosító agrármérnöki szakon van.

Az élelmiszertudományi és élelmiszermérnöki ismeretkörök az MTK számos szak/szakirány tantárgyi tematikájában megtalálhatók (Mezőgazdasági termékfeldolgozás, Mezőgazdasági mikrobiológia, Takarmányozás, Mezőgazdasági és élelmiszeripari alapismeretek, Toxikológia, Mezőgazdasági termékfeldolgozás és minősítés, Élelmiszerismeretek, Állati eredetű termékek tárolása és feldolgozása, Hulladékgyártás stb).

Sajnálatos, hogy az MTK egyetlen szakán (kivéve az élelmiszer minőségbiztosító agrármérnök szak) nem jelent meg a képesítési követelmények között a mezőgazdasági termékfeldolgozásra, élelmiszerminősítésre utaló kompetencia, pedig a képzési kínálatban megtalálhatók az élelmiszeripari hulladékhasznosítási és a mezőgazdasági termékfeldolgozási szakirányok.

Oktatói háttér

A személyi feltételek mindenben megfelelnek a MAB akkreditációs minimum követelményeinek. A tudományág tantárgyainak oktatásában elsősorban a DE Agrár Centrum teljesállású tudományos fokozattal rendelkező vezető oktatói vesznek részt. Öröndetes a TTK és az ÁOTK növekvő szerepe (Kémia, biokémia, mikrobiológia, biotechnológia, táplálkozás) a differenciált szakmai tárgyak képzésében. Ez a kedvező munkamegosztás biztosíthatja az oktatás színvonalának növekedését és a lineáris képzési struktúrájának megfelelő új szakok indítását.

Az egyre differenciálódó oktatás, a szakirányokon igen eltérő számban és tematikában megjelenő tárgyak (Agrokémia, Mezőgazdasági- és élelmiszeripari ismeretek stb) rendkívüli mértékben megnövelte az oktatók óraterhelését. Feltehetően ez a magyarázata annak, hogy az élelmiszertudományok területén az oktatók egyharmada 10-nél több tantárgy felelőse. A tudományos diszciplínák oktatásában résztvevő tanszékek létszáma, kapacitása eltérő. Elsősorban kis létszámú hallgatói csoportok képzése biztosított.

Az egyetem és a Kar vezetésének fontos feladata az oktatás ésszerű átszervezése, az élelmiszermérnöki és az élelmiszertudományi területeken szakmai ismeretekkel rendelkező oktatói létszám bővítése és az oktatói terhelés csökkentése.

Infrastrukturális feltételek

A tudományág infrastrukturális fejlesztése területén jelentős előrelépés történt az Élettudományi Központ átadásával és az Élelmiszertudományi Oktatási épület bővítésével. Így mintegy 1000 m² gyakorlati bázis áll rendelkezésre az élelmiszer minőségbiztosító szak hallgatóinak a differenciált szakmai tárgyaknál (Élelmiszeranalitika, Élelmiszerekémia, Növényi- és állati eredetű termékek feldolgozása, biotechnológia) a gyakorlati ismeretek elsajátítására, a diplomadolgozatok kísérletes feladatainak elvégzésére és a PhD kutatómunkára.

A nagyműszeres háttér (akkreditált Regionális Műszerközpont) országos szinten is egyedülálló az élelmiszeripari alapanyagok, fizikai és kémiai vizsgálatára.

A szakmai törzsanyagok (mezőgazdasági kémia, agrokémia, élelmiszer-mikrobiológia) laboratóriumi háttere, felszereltsége elavult, fejlesztése, korszerűsítése, különösen az új képzési rendszer bevezetésével mindenképpen indokolt.

Az Agrártudományi Centrum informatikai ellátottsága jó. A képzített informatikai hálózat színvonala, kapacitása elegendő az agrár karok oktatási és kutatási feladatainak ellátására.

Az intézményi könyvtári szolgáltatás a tudományágat tekintve fejlesztésre szorul. A könyvtár adatszolgáltatása szerint az agrártudományok könyv és jegyzet állományának mintegy 10-12%-a kapcsolódik az élelmiszertudomány területéhez. A folyóiratok és tudományos kiadványok mindössze 3%-os (15 db) részarányt képviselnek. Szakkönyvek tekintetében az Élelmiszertudományi és Minőségbiztosítási Tanszék és a Mezőgazdasági Kémia Tanszék ellátottsága kielégítő.

A képzések tartalma, a tananyag korszerűsége

A kémiai, mikrobiológiai, élelmiszerkémiai jellegű tárgyak tematikája korszerű. A hallgatók számára kellő színvonalú tankönyvek és egyetemi jegyzetek rendelkezésre állnak.

A képzés hatékonyságát és a tantárgyak ismeretanyagának megnevezését nehéz megítélni, mivel egy-egy tantárgyat, szinte azonos tematikával sokszor 4-6 szak/szakirány hallgatóinak adnak le, igen eltérő óraszámokban (pl. Agrokémia). A számonkérés, az előre megfogalmazott tételsorok korrekt módon próbálják megítélni a megszerzett ismeretanyagot. A kémiai jellegű tárgyaknál ma már szinte ritka kivételnek számító módon szóbeli kollokviumokat tartanak. Az éves statisztikákat tekintve sajnos évről évre nő ezen tárgyaknál a sikertelen vizsgák száma. Ez utalhat egyrészt a hallgatók hiányos középiskolai ismeretanyagára, a természettudományos ismeretek iránti érdektelenségre (hallgatói vélemény is), de jelezheti a tananyag túlzó szakmai követelményeit is. (Első éves agrármérnök kémia gyakorlaton fehérje meghatározás biuret módszerrel.)

Az élelmiszerfeldolgozással, tárolással, élelmiszeripari ismeretekkel foglalkozó tantárgycsoport tematikája túlzó mértékben csak a minőségvizsgálati módszerekkel, hatósági minőségellenőrzési ismeretekkel és nyersanyag összetétellel foglalkozik. Pl. a három féléves (12,5 kredit) Szántóföldi növények termékek tárolása és feldolgozása c. tárgy keretében összesen 8 órában ismertetik, gyakorlati háttér nélkül a kertészeti termékek feldolgozását és tárolását. A tematika nincs összhangban a tantárgy címmel (nincs ismeretanyag a gabonafeldolgozásról, alkohol- és sörgyártásról, gabona-alapú élelmiszerek előállításáról stb).

Összességében megállapítható, hogy az élelmiszertudományi diszciplínához tartozó tárgyak tantárgy tematikája, elméleti oktatási színvonala, tananyag ellátottsága alkalmas a képzési követelmények kompetenciáinak elsajátításához. A gyakorlati oktatás színvonala igen változó. A korszerű nemzetközi igényeket kielégítő műszeres analitikai mérésektől, a korszerűtlen, gyakran csak demonstratív jellegű gyakorlatig minden megtalálható. Pozitív tény a TTK egyre növekvő részvétele a képzésben és az új létesítmények belépése az oktatásba. Számos tárgynál feltétlenül szükség lenne legalább minimális jellegű gyakorlati képzés (pl. Biokémia, Élelmiszerkémia és fizika, Kolloidika).

A hallgatói vélemények is egyértelműen fontosnak tartják a gyakorlati képzés korszerűsítését, az élelmiszer előállítás, a feldolgozás műveleti elemeinek, berendezéseinek hatékonyabb megismerését. Az üzemlátogatások, a bemutató jellegű műveleti, technológiai ismeretek nem elegendőek a mérnöki szintű tudás elmélyítéséhez.

Hallgatói teljesítmények

A hallgatói teljesítmények értékelése, különösen tudományági szempontok alapján meglehetősen nehéz és vitatható. A rendelkezésre álló akkreditációs anyag alapján mindenesetre egy markáns észrevétel tehető. A főtárgyak közül a kémiai tárgycsoportba tartozó hallgatói teljesítmények a legrosszabbak és a 2000-2005 között vizsgált időszakban folyamatosan romló tendencia tapasztalható. A Mezőgazdasági Kémia II. tárgynál a sikertelen vizsgák száma 25%-ról 45-50%-ra növekedett, míg az Agrárkémikus agrármérnök szakon a 2004/2005 tanévben a hallgatók 71%-a szerzett a tárgyból elégtelen osztályzatot. Hasonló, bár nem ilyen rossz teljesítményértékek láthatók a többi alapozó szakmai tárgyaknál (statisztika, biometria).

A szakmai (élelmiszertudomány) törzstárgyaknál még nem áll rendelkezésre hasonló adatsor, de a hallgatói teljesítmény megoszlása a közepes-jó tartományban található.

A hallgatói fórum véleménye szerint az előadás korszerűsége (power point, színes fóliák), az előadói habitus és a folyamatosan megújuló, aktuális ismeretanyag erősen motiválja a hallgatói teljesítményeket, a tanult tananyag rögzülését és az ezt erősítő óralátogatottságot. A fenti anomáliák csökkentését elősegítené a hallgatói véleményezés szélesebb körű egyetemi közzététele és az egyetemi/kari vezetés hatékonyabb intézkedése.

A képzések koordinálása

A képzések koordinálása, figyelembe véve a számos eltérő képzési céllal és követelménnyel rendelkező szak és szakirányú szerkezetet kiválóan mondható. Ez elsősorban az eltérő tematikai tartalommal rendelkező alapismereti tárgykörökre és szakcsoportos törzstárgyakra érvényes. Mintaszerű a tantervek kialakítása, a forgószínpadszerű laboratóriumi gyakorlati rendszer bevezetése, a követelményrendszerek egyeztetése, pedig a MTK az elmúlt öt évben megduplázta az indított szakok számát.

Az integráció pozitív jele a társkarok növekvő részvétele az oktatásban, a közös infrastruktúrafejlesztés, az előadótermek és gyakorlóhelyek közös használata, az átoktatás lehetőségeinek kihasználása.

Doktori Iskolák

A DE Agrártudományi Centrum keretében működő doktorképzés programjai döntően a tradicionális agrár tudományágak diszciplínáihoz tartoznak. A diverzifikált mezőgazdasági és vidékfejlesztési követelményeknek, illetve az új lineáris képzési rendszernek megfelelően bővültek az oktatási és kutatási területek. Ennek a multidiszciplináris szemléletnek az eredménye az élelmiszertudományi diszciplína megjelenése és megerősödése a Növénytermelési és kertészeti tudományok Doktori Iskola programjában (Élelmiszeralitika, élelmiszerbiztonság), illetve az önálló Élelmiszertudományi Doktori program (a DI akkreditálásának éve 2004). A doktorandusz képzésben a hallgatók felmenőrendszerben csak a 2006/2007-es tanévtől kezdhetik meg a munkát, ezért a tudományági értékelés jelenleg nem lehetséges.

Az új programban résztvevő oktatók szakmai felkészültsége, a meghirdetett tantárgyprogramok, a bővülő kutatási területek és az infrastruktúra feltehetően alkalmas lesz a jelenleginél hangsúlyosabb élelmiszermérnöki, élelmiszertudományi és táplálkozástudományi doktorképzésre. Az elmúlt 5 évben mintegy 8 értekezés készült, amelyben jelentős élelmiszeralitikai vizsgálatokat végeztek.

Kutatás/kutatásfejlesztés

A kutatási potenciál és eredményesség élelmiszertudományi értékeléséhez a kari akkreditációs anyag (II.kötet) szinte semmi támpontot nem ad. A statisztikai adatok (1 fő létszám, 1 ösztöndíj PhD hallgató) alapján nincs élelmiszertudományi képzés az MTK-on, ugyanakkor a kutatás-fejlesztést bemutató táblázat 2000-2005 között 4 közleményt, 16 konferencia kiadványt sorol az élelmiszertudományhoz.

A tanszéki anyagok és a kari szakmai műhelyek ismertetői alapján kedvezőbb a tudományági helyzet. Az Élelmiszertudományi és Minőségbiztosítási Tanszék, a Mezőgazdasági Kémia Tanszék, a Növénytermesztési és Tájökológiai Tanszék, a Talajtani Tanszék és a Regionális Agrár Műszer Központ közel 30 kutatási témában dolgozott együtt, amelynek voltak élelmiszertudományi kapcsolatai. (Pl. a fémionok szerepe a sertéshús termelésben, tápanyag és vízellátás kölcsönhatásai, N/P/K arány hatása a gabonafélék mikro/makroelemtartalmára, kukorica és búza beltartalmi vizsgálatok, stresszfiziológiai vizsgálatok, talaj tápanyag vizsgálati módszerek, ICP és egyéb nagyműszeres elemanalitikai módszerfejlesztés, modern bio- és élelmiszeralitikai eljárások bevezetése stb). Az adott tématerületekhez kötődően mintegy 50-60 közlemény jelent meg az elmúlt öt évben.

A kari szakmai műhelyek együttműködésén kívül jelentős a karközi műhelyek (MTK/TTK) együttműködése az élelmiszerbiotechnológia, az élelmiszermikrobiológia és a fermentációs eljárások területén (β -galaktozidáz termelés, botrytis cinerea szerepe a szőlészetben és a borászatban, trichoderma törzsnemesítés, bioreaktor tervezés és fejlesztés). Az együttműködésből számos impaktfaktoros közlemény és projektpályázat született. Intenzíven fejlődik a tudományág nemzetközi és hazai kapcsolatrendszere és öröndetes a kutatási infrastruktúra egyetemi szintű fejlesztése.

A képzések akkreditációs minősítésének indoklása, egyedi megjegyzések:

A MAB által támasztott minimális akkreditációs követelményeknek és minőségi elvárásoknak az élelmiszerbiztosító agrármérnöki szakon folyó képzés megfelel.
Az általános értékelés alapján megállapítható, hogy a szak indítását követően a Kar folyamatosan törekedett az oktatás személyi állományának fejlesztésére, a képzési tananyag korszerűsítésére, az infrastruktúra bővítésére és a kutatási tevékenység fokozására.

A tudományágat érintő jövőbeli képzésekre vonatkozó megjegyzések, javaslatok:

1. Az adott tudományágban az alábbi képzések közül milyen képzésre képes az intézmény?

Az élelmiszertudományágban az intézmény képes a lineáris képzési rendszer valamennyi formájában (felsőfokú szakképzés, alapképzés, mesterképzés, PhD képzés) szakot indítani.

A felsőfokú szakképzésben az egyetemen a tudományágat a Hulladékgazdálkodási technológus felsőfokú szakképzési program keretében az Élelmiszeripari Hulladék-hasznosítási szakirány képviseli. Ezen a területen mindeztig nem indult meg a képzés. Figyelembe véve az országos helyzetet (10 intézményben futó képzés), a jelenlegi infrastrukturális problémákat (élelmiszertechnológiai gyakorlati háttér hiánya) és a korlátozott személyi feltételeket, nem célszerű a tudományág területén a közeljövőben FSZ szakot indítani.

Az MTK az élelmiszermérnöki BSc alapszakra 2005/2006-os tanévben szakindítási akkreditációs engedélyt kapott, de a szakot ebben az évben nem indították el.

Az egyetem és a kar vezetése komoly erőfeszítéseket tesz a BSc szakindítás reális feltételeinek megerősítéséhez. Az Élettudományi Központ létrejötté és az Élelmiszertudományi Központ bővülése, (félüzemi technológiák fejlesztése) jelentős előrelépést jelent. Ugyanakkor továbbra is probléma a képzés törzsanyagában szereplő ismeretkörök (általános és élelmiszeripari mikrobiológia, fizikai-kémia, élelmiszeripari műveletek, mérés és automatizálás, élelmiszertechnológia alapjai stb.) oktatási körülményeinek versenyképes személyi, szakmai és infrastrukturális háttérének biztosítása. Országos szinten négy intézmény rendelkezik a szakindítással, amelyek közül kettőben már a 2005/2006-os tanévben elindították a BSc alapképzést. Regionális szempontból feltétlenül indokolt az élelmiszermérnök BS szak indítása és az egyetem karközi együttműködés keretében remélhetően hamarosan megoldja a fenti problémákat.

Az MSc képzés területén a tudományág területén folyamatban vannak a konzorciumi tárgyalások az Élelmiszermérnöki- és az Élelmiszerbiztonsági- és minőségi mesterszak létesítés akkreditációjáról.

A jelenleg is folyó Élelmiszer minőségbiztosító agrármérnöki szak képzési szerkezete, meglévő infrastrukturális feltétele biztosítja az utóbbi MSc szak akkreditációt követő indítását.

Az Élelmiszermérnök mesterszak indítását figyelembe véve a tervezett szakirányokat és a BSc képzésnél felsorolt problémákat a szakindítást meg kell előznie egy egyetemi szintű oktatásszervezési és szerkezetátalakítási tevékenységnek a TTK és a Műszaki Főiskolai Kar jelentős szerepvállalásával.

A PhD képzés

Az élelmiszertudomány megerősödése alapvető nem csak a lineáris képzés két lépcsőjének (szakdolgozat, diplomamunka téma) bevezetésénél, de az önálló doktori iskola létrejötténél is.

Ez irányban megtörtént az első pozitív lépés az Élelmiszertudományi Doktori Program akkreditálásával. A megvalósulásnak elemi feltétele egy önálló élelmiszertudományi szakmai műhely létrehozása és az élelmiszertudományi kutatási területek jelentős bővülése. Jelenleg a tudományág csak „másodlagos” szerepet tölt be a hagyományos agrártudomány területeken, elsődlegesen élelmiszeraanalitikai, nagyműszeres mérésekkel.

A kutatási potenciál fejlődésének kitörési pontja lehet az erőteljes karközi együttműködés. Az ÁOTK és a TTK kari vezetése nyitott az élelmiszertudományi területeken (táplálkozástudomány, funkcionális élelmiszerek, biotechnológia, fermentációs műveletek, bioreaktorok alkalmazása) a közös kutatómunkára és infrastruktúra fejlesztésre. A MTK-n belül is reális néhány tanszékkal az élelmiszertudományi és a mérnöki tématerületeken a meglévő együttműködések fejlesztése.

2. *Hogyan készüljön fel az intézmény a tudományág tekintetében a soron következő akkreditációs értékelésre?*
- Nagyobb gondot fordítson az önértékelésben a tényleges tudományági paraméterekre és a számszerűsíthető adatokra (oktatói létszám, közlemények, kutatási témák stb)
 - Segítse a LB munkáját, azzal, hogy a multidiszciplináris témákban jelölje meg a résztvevő esetleg együttműködő tudományágakat.
 - Értékelje a tudományág előrelépését vagy visszafejlődését az új képzési rendszerben és a kutatásban.
 - Elemezze az egyetem fejlesztési és oktatáskorszerűsítési stratégiájának megvalósulását és a bevezetett új szakok helyzetét az országos kínálatban.
3. *Mire kívánja felhívni a MAB a majdan kiküldendő látogató bizottság figyelmét?*
- Az intézményi látogatás előtt feltétlenül célszerű áttekinteni a tanszéki köteteket. Ez jelentősen elősegíti a célirányos kérdésfeltevést és megkönnyíti az összehasonlító értékelést.
 - A véleményalkotásnál vegyék figyelembe a korábban feltárt problémák, hiányosságok megoldásának eredményességét.
 - Különös figyelmet szenteljenek az új szakoknál a tantárgyi tematikák korszerűségére, a gyakorlatok hatékonyságára, az infrastruktúra állapotára és az előadók szakmai felkészültségére.
 - Kezdeményezzék az egyetemi vezetésnél, hogy a szakok arányosan legyenek képviselve végzett hallgatókkal történő látogatóbizottsági megbeszélésen.

Tudományág megnevezése:

ERDÉSZETI ÉS VADGAZDÁLKODÁSI TUDOMÁNYOK

A tudományághoz tartozó képzések

alapképzés

A szak megnevezése: vadgazda mérnöki

Képzési szint: főiskolai

Képzési forma és képzési idő (félévekben): levelező 8 félév

Képesítési követelmény Korm. rend. száma: 146/1998. (IX.9.)

A jogutód alapszak: vadgazda mérnöki

képzési területe: agrár

képzési ága: környezetgazdálkodási és természetvédelmi mérnöki

*A képzések
akkreditációs
minősítése*

A

A tudományág általános értékelése

Oktatás-képzés, oktatói háttér

A tudományági képzés 12 főtárgyát 1 fő MTA doktor, 3 fő kandidátus, 2 fő PhD és hat fő tudományos fokozat nélküli oktató gondozza. Ez utóbbiak közül 4 fő címzetes egyetemi docens. A 12 főtárgyra 7 főfoglalkozású oktató jut. A Természetvédelmi Állattani és Vadgazdálkodási Tanszék gondozza a tudományághoz tartozó tárgyak túlnyomó többségét. Ugyanezen Tanszék gondozza a Környezettudományi tudományág tárgyainak zömét is, adja a két szak szakfelelősét. Az előzőek alapján megállapítható, hogy a Tanszéknek meghatározó szerepe van a két tudományág oktató-kutatómunkájában. A Tanszéknek 3 fő PhD, illetve kandidátus minősítéssel rendelkező oktatója van, akik közül egy fő jelenleg inaktív. Rajtuk kívül a tudományághoz tartozó szaktárgyakat 2 fő tanársegéd oktatja. Az oktatók heti óraszama rendkívül magas, 8-14 tárgyat gondoznak. A szorosan vett szakmai (vadgazdálkodási) tárgyakat jelenleg mindössze 1 főállású tanársegéd oktatja. A fennmaradó szakmai tárgyak oktatását gyakorlati emberekkel oldják meg, néhányuk címzetes egyetemi docens.

A szakmai tárgyak oktatásához többnyire megfelelő jegyzeteket, tankönyveket, oktatási segédleteket biztosítanak a hallgatóknak, ezeket azonban kevés kivétellel nem a tárgyak vagy a Kar oktatói jegyzik. A gyakorlati képzésre nagy hangsúlyt fektetnek, gyakoriak az egy- és többnapos tanulmányutak. A gyakorlati képzés jó minőségét elősegítik a Kihelyezett Tanszékek, kiváló együttműködés a térség gazdálkodóival és Nemzeti Parkjaival.

A hallgatók a képzéssel elégedettek, többen kihangsúlyozták a gyakorlati képzés erősségét, és az oktatók törődését.

Infrastrukturális feltételek

Az oktatás infrastrukturális ellátottsága általában megfelelő, bizonyos területeken azonban gyenge. Megfelelő a tantermek, számítógépek, oktatástechnikai eszközök száma. Az állattani és a trófeagyűjtemény az oktatást segíti. Komoly hiányosságok vannak azonban a szakkönyvek és szakfolyóiratok, tudományos folyóiratok területén.

A képzések tartalma, a tananyag korszerűsége

A tanterv nagy hasonlóságot mutat a szakot megalapító Nyugat-Magyarországi Egyetem Erdőmérnöki Karán folyó képzés tantervével, lényegi eltérés csak a differenciált és a szabadon választható tárgyak esetében van.

A tananyag korszerű, a képzések tartalma megfelel a munkaerőpiac elvárásainak.

Hallgatói teljesítmények

A hallgatói teljesítmény megfelel a gyakorlat elvárásainak, amit mutat a végzetek szakmában történő sikeres elhelyezkedése. A tudományterület témaköreiből készült szakdolgozatok színvonala mérsékelt, ami összefüggésben lehet a levelező képzés sajátosságaival, a szakirodalomhoz való hozzáférés nehézségeivel, és azzal, hogy kevés oktató végez olyan tudományos munkát, amihez a hallgatók kapcsolódhatnak szakdolgozatuk elkészítésekor.

Kutatás

A kutatás infrastrukturális feltételei megfelelőek, azonban kevés, a tudományterülethez köthető kutatási projekt valósult meg, vagy van megvalósulóban. Tudományos műhely ezért nem alakulhatott ki. A kevés kutatás mindegyike regionális jellegű, a térséghez kapcsolódik, országos jelentőségű kutatási projektek nem voltak.

A képzések akkreditációs minősítésének indoklása, egyedi megjegyzések:

A tudományterületen folyó levelező képzés megfelel a minimális akkreditációs követelményeknek. A nappali képzés beindítása esetén azonban úgy személyi, mint infrastrukturális fejlesztésekre van szükség.

A tudományterületen a közeljövőben 1 fő PhD címet szerezhethet. További három, jelenleg természetvédelmi irányban tevékenykedő személy alkalmas lenne a tudományterületen jó minőségű kutatások folytatására. Doktorhallgatók bevonásával hosszabb távon van esély egy szakmai kutatóműhely kialakulására.

A tudományágat érintő jövőbeli képzésekre vonatkozó megjegyzések, javaslatok:

1. Az adott tudományágban az alábbi képzések közül milyen képzésre képes az intézmény ?

- Az alapképzés jelenleg levelező tagozaton folyik, ehhez az infrastrukturális, és minimális személyi feltételek adottak, a képzés színvonala a MAB és a munkaerőpiac elvárásainak megfelel. A képzés nappali tagozaton tervezett beindítása személyi és infrastrukturális fejlesztést igényel.
- A mesterképzés beindításának személyi feltételei jelenleg nem adottak, és úgy tűnik rövidtávon sem megoldhatóak. Ehhez olyan szakmailag elismert oktatókra van szükség, akik fémjelzik a képzést. Arra kell törekedni, hogy létrejöjjön egy szakmai kutató műhely, amely képes középtávon kinevelni a vadbiológiában, vadgazdálkodásban tudományos fokozatot szerzett személyeket.

2. Hogyan készüljön fel az intézmény a tudományág tekintetében a soron következő akkreditációs értékelésre?

Mindenekelőtt a személyi feltételeket illetően kell előrelépni. Az oktatók jelenlegi leterheltsége már középtávon is a képzés színvonalának rovására mehet. A gondokon átmenetileg enyhíthet, hogy néhány oktató doktori fokozatának megszerzése valószínűsíthető. Ők azonban, egy kivételével, nem a tudományághoz tartozó témakörben végeztek kutatómunkát, illetve készítik el dolgozatukat. A képzés színvonal-növekedésének feltétele az oktatók óraterhelésének csökkentése, és a tudományterületen fokozatot szerzett oktatók számának növelése. Előrelépés szükséges továbbá az infrastrukturális feltételek magasabb szintű biztosítása, különösen a tudományterülethez tartozó hazai és külföldi szakkönyvek beszerzése, és szakfolyóiratok előfizetése terén.

3. Mire kívánja felhívni a MAB a majdan kiküldendő látogató bizottság figyelmét?

- A következő látogató bizottságnak figyelmébe ajánljuk az oktatói leterheltség felmérését. Meg kellene vizsgálni, hogy volt-e érdemi előrelépés a tudományágban fokozatot szerzett oktatók számát illetően, illetve hány, a tudományágban minősített oktató vesz részt a képzésben. A nappali képzés időközben történt megindítása esetén fentiek vizsgálatára fokozott hangsúlyt kell fektetni.
- Célszerű megvizsgálni, hogy a jelenlegi állapothoz képest történt-e előrelépés az infrastrukturális feltételek biztosításában.

Tudományág megnevezése: KÖRNYEZETTUDOMÁNYOK

A tudományághoz tartozó képzések

alapképzés	
<p><i>A szak megnevezése:</i> természetvédelmi mérnöki <i>Képzési szint:</i> főiskolai <i>Képzési forma és képzési idő (félévekben):</i> nappali 6 félév, levelező 6 félév <i>Képesítési követelmény Korm. rend. száma:</i> 146/1998. (IX.9.) <i>A jogutód alapszak:</i> természetvédelmi mérnöki <i>képzési területe:</i> agrár <i>képzési ága:</i> környezetgazdálkodási és természetvédelmi mérnöki</p>	<p><i>A képzések akkreditációs minősítése</i></p> <p style="font-size: 2em; font-weight: bold;">A</p>
szakirányú továbbképzés	
<p><i>A szak megnevezése:</i> környezettechnológiai <i>Képesítési követelmény Korm. rend. száma:</i> 18/2003.(VI.20.) OM r.</p>	

A tudományág általános értékelése

Oktatás-képzés, oktatói háttér

A természetvédelmi graduális képzést a Debreceni Egyetem Agrártudományi Centruma kezdeményezte, és elsőként alapította meg a természetvédelmi mérnöki szakot. Az elmúlt négy évben szerzett tapasztalatok egy, ha nem is kiforrott, de stabil, jó minőségű képzést eredményeztek. Ezt elősegítette, hogy a természetvédelem oktatásának másfél évtizedes hagyománya van az intézményben, önálló tárgy oktatásának formájában.

A természetvédelmi mérnöki szakot az intézmény nappali és levelező tagozaton egyaránt oktatja.

A természetvédelmi szakon folyó képzés szakfelelőse a tudományterületen belül ismert, elismert személyiség. Negyedszázada oktat és folytat kutatásokat a természetvédelem területén. Jó gyakorlat, és a képzés koordinálást segíti, hogy a szakvezető mellett 2 fő oktatóból, és egy adminisztrátorból álló szakvezetés dolgozik.

A szak 11 főtárgyának oktatásában nappali tagozaton 2 fő MTA doktor, 4 fő kandidátus, 3 fő PhD vesz részt. Levelező tagozaton 2 fő MTA doktor, 5 fő kandidátus és 2 fő PhD oktatja a főtárgyakat. A főtárgyak oktatásában ezenkívül részt vesz 2 fő tudományos minősítés nélküli címzetes egyetemi docens. A főtantárgy felelősök közül ketten nem teljes munkaviszonyban foglalkoztatottak.

Annak ellenére, hogy a természetvédelmi szakon minden főtárgynak külön oktatója van, és a képzés egészét tekintve sem jut, az egy szakfelelőstől eltekintve, egy oktatóra 2-3 tantárgynál több, az oktatók leterheltsége szélsőségesen magas. Ennek oka, hogy az intézményben és azon kívül, máshol is oktatnak, leggyakrabban akár öt különböző szakon. Így egyes oktatók akár 10-13 tantárgynak is a felelősei, ami, az egyéb oktatói-hallgatói kapcsolatot is figyelembe véve heti 22-52(!) óraterhelést jelent.

Összességében megállapítható, hogy az oktatók magasan kvalifikáltak, tudományterületükön elismert tudósok, szakemberek. A magas szintű elméleti képzés feltételei maradéktalanul teljesülnek. A szaktárgyak oktatásához többnyire saját, vagy az intézményben készült jegyzeteket, könyveket használnak.

A gyakorlati képzésre nagy hangsúlyt fektetnek. Gyakoriak az egy, vagy néhány napos terepi gyakorlatok, természetvédelmi táborokat szerveznek. Jó együttműködést alakítottak ki Nemzeti Park Igazgatóságokkal, természetvédelmi irányultságú civil szervezetekkel.

A hallgatók a képzéssel elégedettek, külön kihangsúlyozzák a gyakorlati képzés magas színvonalát. Az órákon gyakori a katalógus, az órák látogatottsága magas. A nappali képzés hallgatói kifogásolják, hogy nem kapnak egyéni tanrendet, ami a hallgatói mobilitást akadályozza.

Infrastrukturális feltételek

A képzés infrastrukturális feltételei elfogadhatónak mondhatók. A számítógépekkel, oktatástechnikai eszközökkel történő ellátottság megfelelő, a fejlesztésben jelentős szerepe volt a szakképzési hozzájárulásnak. Az oktatók elhelyezése megoldott, a tantermek száma és minősége kielégíti a minimális igényeket. Gazdag fajválasztékú állattani gyűjtemény áll a hallgatók rendelkezésére. A tudományterülethez tartozó könyvellátottság mennyiségét tekintve jónak mondható, azonban hiányoznak a frissebb kiadványok, ami az utóbbi évek beszerzéseinek hiányosságát mutatja. A természetvédelemhez köthető alapfolyóiratokat járatták, azonban jó néhány fontos folyóirat nem férhető hozzá.

A képzések tartalma, a tananyag korszerűsége.

A tanterv önállóan kidolgozott, magán viseli a Kar egyéb (agrár)képzéseinek specifikumait, ami nem baj, mert a majdan természetvédelemmel foglalkozó mérnökök alapszinten megismerkedhetnek a gazdálkodás problémáival, igényeivel, reálisan fel tudják mérni a gyakorlat kényszerpályáit, törekvéseit.

Hallgatói teljesítmények

A hallgatói teljesítmény magas színvonalát mutatja a megszületett számos tudományos diákköri dolgozat és a szakdolgozatok jó minősége. Kiválóan működik a tutori rendszer, amelynek alapja egy jól kidolgozott tehetséggondozási program. Ennek a lényege, hogy a legjobb hallgatókat bizonyos, meghatározott szempontok alapján kiválasztják, ösztöndíjban részesítik, és tutort neveznek ki mellőlük. A gyakorlat részéről történő visszaigazolás a végzetek kis száma miatt nem értékelhető.

Kutatás/kutatásfejlesztés

A tudományterületen kiterjedt kutatómunka folyik, amit a szakvezető a természetvédelem területén kifejtett országosan elismert tevékenysége fémjelez. F fiatal munkatársai szűkebb szakterületükön szintén elismert kutatók. Az eddigi kutatási projektek tudományos értéküket illetően számottevőek voltak ugyan, de volumenüket, a rendelkezésre álló anyagi forrást tekintve kicsinek, egyesek jelentéktelennek minősíthetők. Ez annál is sajnálatosabb, hogy minden adottság megvan ahhoz, hogy egy országosan is elismert tudományos műhely alakuljon ki.

A képzések akkreditációs minősítésének indoklása, egyedi megjegyzések:

A természetvédelmi képzésnek az intézményben másfél évtizedes hagyománya van, és négy éve graduális képzést folytatnak. A tanterv, bár vélhetően nem végleges, mégis kiforrott. Az oktatók felkészültsége, tudományos előélete, szakmai gyakorlata kiváló, számbeli fejlesztésre azonban feltétlenül szükség van, éppen az oktatás minőségének javítása érdekében. A nagyfokú oktatási leterheltség ugyanis már középtávon is a kutatómunka rovására mehet, ami az ismeretek átadásának színvonalán is tükröződhet. A tudományterületen elismert kutatók dolgoznak, a számbeli fejlesztés egy országosan elismert, kiváló tudományos műhely kialakulását is elősegítheti nem túl hosszú távon. Hogy ez eddig nem alakult ki, annak az utóbb leírtakon túl valószínűleg kizárólag a kutatók fiatal kora az oka. Az infrastruktúra megfelel a minimális követelményeknek, egyes területeken azokat túl is haladja. Az oktatói munka, a kutatói és infrastrukturális feltételek együttes figyelembevételével a tudományágban folyó képzés erősnek minősíthető.

A 2000-ben indult szakirányú továbbképzés iránti érdeklődés megfelelő, amit a szakirányú továbbképzésben megszokott átlagos beiskolázási számok mutatnak. A tananyag korszerű ismereteket tartalmaz, a tudományághoz tartozó legfontosabb diszciplínákat magában foglalja. A főtantárgyak felelősei között, ha kis számban is, egyetemi adjunktusok, tudományos fokozattal nem rendelkezők és külső szakemberek is találhatóak. Arra kell törekedni, hogy a főtantárgyak felelősei egyetemi tanárok vagy docensek legyenek. A probléma részben megoldható két fő minősített egyetemi adjunktus előreléptetésével. Gondot jelent az oktatók alapképzési szakokon történő erős oktatási leterheltsége, ami a minőségi munka akadályai. Az oktatáshoz megfelelő infrastruktúra áll rendelkezésre, különösen színvonalasak a kémiai, talajtani, vízminőségi, hulladékgazdálkodási, mérés-technikai, informatikai laboratóriumok. Gyengébb a szakkönyv és szakfolyóirat ellátottság. A szakirányú továbbképzés továbbvitele munkaügyi szempontból javasolt, hiszen vélhetően sokan a szakmában már elhelyezkedve tanulnak tovább. Ilyen szemszögből nézve a mesterszakká történő átalakítás az amúgy is telített munkaerő piacon a jelenleginél is nagyobb elhelyezkedési nehézségeket fog okozni.

A tudományágat érintő jövőbeli képzésekre vonatkozó megjegyzések, javaslatok:

1. *Az adott tudományágban az alábbi képzések közül milyen képzésre képes az intézmény?*

Amennyiben a kérdést a fentiek szerint tesszük fel, a válasz az, hogy az intézmény képes a mesterképzés megvalósítására. A tényleges megvalósításhoz azonban személyi fejlesztésre van szükség, ami a tudományterületen tevékenykedő doktori hallgatók számát figyelembe véve, rövidtávon megoldható.
A mesterképzés feltétele egy jó tudományos színvonalon dolgozó, megfelelő létszámú szakmai műhely kialakulása.
A jelenleg is folyó természetvédelmi alapképzés, a nagy oktatói leterheltség ellenére erősnek minősíthető.
2. *Hogyan készüljön fel az intézmény a tudományág tekintetében a soron következő akkreditációs értékelésre?*
 - A következő látogató bizottsági vizsgálatig megoldható, és megoldandó feladat a képzésben résztvevő minősített oktatók számának növelése. Kiküszöbölendő az a néhány esetben meglévő probléma, hogy tárgyak felelőseként segédoktatók vagy címzetes docensek vannak megjelölve. Az oktatók számának növelése azért is fontos feladat, mert várhatóan a doktori hallgatók az oktatásban történő jövőbeni alkalmazása komoly kiadással fog járni. Így a segédoktatók számának növelésével amellet, hogy a kiadások nem lesznek számottevően nagyobbak, mintha az oktatást doktori hallgatókkal oldanák meg, a képzés biztonsága, kiszámíthatósága növelhető.
 - A következő akkreditációs értékelésig fejlesztendő az oktatási infrastruktúra, mindenekelőtt a tudományterület könyvtári ellátottsága területén szükséges sürgető előrelépés.
3. *Mire kívánja felhívni a MAB a majdan kiküldendő látogató bizottság figyelmét?*
 - A majdan kiküldendő látogató bizottságnak hangsúlyosan figyelmébe ajánljuk az oktatói leterheltség felmérését. A mesterképzés várható beindítása esetén meg kell vizsgálni, hogy volt-e érdemi előrelépés a tudományágban fokozatot szerzett oktatók számát illetően, illetve hány, a tudományágban minősített oktató vesz részt a képzésben. Ebben az esetben újraértékelendő az oktatási infrastruktúra mennyisége és minősége is. Megvizsgálandó továbbá a tudományos területen történt előrelépés, külön felmérve az országos jelentőségű kutatási projektek számát, és a kutatás céljára rendelkezésre álló infrastruktúrát.

Tudományág megnevezése:	
MULTIDISZCIPLINÁRIS AGRÁRTUDOMÁNYOK	
A tudományághoz tartozó képzések	
alapképzés	
<p>A szak megnevezése: mérnök-tanári - agrár <u>Képzési szint:</u> egyetemi <u>Képzési forma és képzési idő (félévekben):</u> nappali 10 félév, kieg. levelező 6 félév <u>Képesítési követelmény Korm. rend. száma:</u> 146/1998. (IX.9.) <u>Más tudományági besorolás:</u> Neveléstudományok A jogutód alapszak: Agrármérnök-tanár <u>képzési területe:</u> agrár, <u>képzési ága:</u> mezőgazdasági</p>	<p><i>A képzések akkreditációs minősítése</i></p> <p style="font-size: 2em; font-weight: bold;">A</p>
felsőfokú szakképzés	
<p>A szak megnevezése: hulladékgazdálkodási technológus <u>A képzési program OKJ száma:</u> 55.5470.01, 4/1999. (I.14.) FVM-KöM-GKM</p>	

A tudományág általános értékelése

A két képzési formához kapcsolódóan önálló tudományágról nem beszélhetünk.
A mérnök-tanári szak szaktárgylistája megegyezik az Agrármérnöki szakéval, ami a növénytermesztési és kertészettudományi, valamint állattenyésztési tudományági besorolást kapta. Az erre vonatkozó értékelés az akkreditációs jelentés önálló fejezeteiben megtalálható.
A neveléstudományokhoz sorolt diszciplínák szakfelelőseinek többsége a DE BTK oktatói közül kerül ki, azok akkreditációjának ismertetésére külön kötetben kerül sor. Itt megjegyzendő, hogy a mérnök-tanári képzés terén a kar kihasználja az integráció nyújtotta előnyöket.
A multidiszciplináris agrártudományok közé tartozik a Hulladékgazdálkodási technológus felsőfokú szakképzési program, amelynek koordinálását a Víz és Környezetgazdálkodási Tanszék végzi. Az oktatók többsége is innen kerül ki. A tanszék oktatói felkészültsége, valamint a kari infrastruktúra messzemenően kielégíti a felsőfokú szakképzés igényeit.

Tudományág megnevezése: INTERDISZCIPLINÁRIS AGRÁR TUDOMÁNYOK	
A tudományághoz tartozó képzések	
Doktori képzés, Doktori Iskola	
<i>A doktori iskola megnevezése (a tudományági besorolása):</i> INTERDISZCIPLINÁRIS Agrártudományok (növénytermesztési- és kertészeti tudományok) és Természettudományok (földtudományok) <i>A Doktori iskola vezetője:</i> Nagy János	<i>A képzések akkreditációs minősítése</i> A
A tudományág általános értékelése	
<p>Az eddigi működés értékelése</p> <p>A DI az MTK-n folyó képzésre alapozva 4 doktori programot foglal magában. Az alapító tagok hosszú listájából 5 DSc fokozattal/minősítéssel rendelkező, legaktívabb éveiben járó oktató van. Az alapító külső és a meghívott tagok névsora is jelentős tudományos erőt képvisel. A személyi feltételeket tekintve a DI messzemenően teljesíti a MAB elvárásait. A DI belső és külső tagjainak a listáját összevetve a doktori képzésben meghirdetett tárgyakkal nyilvánvaló, hogy többeknek nincs semmiféle oktatott tantárgya. A tudományos fokozattal rendelkezők felvevő helye elsősorban az egyetemek, másodsorban a multi cégek lehetnek. A doktori képzésben résztvevők fele azért jelentkezett, mert az egyetemen szeretne maradni. Az oktatók teljesítménye és kutatási eredményei az elvárásoknak megfelelőek, szélsőséges teljesítmények nincsenek. Doktori disszertációk témaválasztása és minősége elfogadható, egyes esetekben kiemelkedő. Az oktatás részint konzultációs jellegű, részint a hallgatók egyéni feladatokat oldanak meg. A kötelező és a kötelezően választott tantárgyak főleg az első, részben a második programhoz kapcsolódnak.</p> <p>A kertészeti programhoz, valamint a kertészeti biotechnológia programhoz kapcsolódó tantárgyakat a hallgatók a választható tantárgyakból kell felvegyék, ami szokatlannak tűnik. A kutatási tevékenység a tervezett 3 évnél a legtöbb esetben hosszabb, rendszerint 4 év körül van, ami a különböző képzési formákban résztvevők miatt alakul így (egyéniek is benne foglaltatnak a számításban). A felvételi követelmények a szokásosak, azaz középfokú nyelvvizsga bizonyítvány és megfelelő pontrendszerrel díjazott egyéb teljesítmény. A Kar érdekeinek megfelelően azonban - elfogadható módon - bizonyos egyéb szempontokat is figyelembe vesznek a felvételnél.</p> <p>Javaslatok a minőség biztosítására</p> <p>Indokolt lenne az oktatók listájának a pontosítása az oktatási feladatok figyelembe vételével. Pénzügyi források biztosításával támogatni kellene a hallgatók külföldi tanulmányútjait. A DI négy programja és a meghirdetett tantárgyak nem kellően összehangoltak.</p> <p>Az önértékelés szerint az iskola nagyon centralizált annak vezetője körül.</p> <p>A kutatási projektek zömét is a doktori iskola vezetője irányítja, aki egyben magas vezetői megbízásokat is ellát a Debreceni Egyetemen. Az látszik, hogy egyenletesebb feladatmegosztásra törekednek, azonban ezt a folyamatot tudatosan fel kell gyorsítani.</p> <p>A Doktori Iskola alapvetően az agrártudományok területén fejti ki tevékenységét, bár a földtudományokra is akkreditálva van, de az Iskola ezen a területen nem fejti ki olyan tevékenységet, amely ellenkezne a MAB 2004/10/IV/3. sz. határozatával.</p>	

Tudományág megnevezése: GAZDÁLKODÁS- ÉS SZERVEZÉSTUDOMÁNYOK	
A tudományághoz tartozó képzések	
szakirányú továbbképzések	
<i>A szak megnevezése: minőségügyi <u>Képesítési követelmény OM. rend. száma:</u> 8/1999. (II. 1.)</i>	<i>A képzések akkreditációs minősítése</i> A
<i>A szak megnevezése: ingatlangazdálkodási <u>Képesítési követelmény OM. rend. száma:</u> 7/1999. (II. 1.)</i>	
<i>A szak megnevezése: terület és településfejlesztési <u>Képesítési követelmény OM. rend. száma:</u> 7/1999. (II. 1.)</i>	

A tudományág általános értékelése
<p>Szakirányú továbbképzési szakok tartoznak a gazdálkodás és szervezéstudományokhoz, amelyek besorolása megtevesztő.</p> <ul style="list-style-type: none"> - A <i>minőségügyi</i> szakmérnöki szakirányú továbbképzési szak tananyaga nagyrészt élelmiszer minőségellenőrzés és minőségbiztosítás témakörébe tartozik. Ennek a területnek az értékelése az Élelmiszertudományok fejezet alatt megtalálható. Az oktatók jelentős része neves külső szakember, akik a megfelelő színvonalat biztosítják. A szak három éve működik, évi 10-12 belépő hallgatóval. - A <i>terület és településfejlesztési</i> szakirányú továbbképzési szakot is az MTK koordinálja. Eddig két évfolyam végzett, a kiadott diplomák száma 55. A szervezésekben kiteljesedik az integráció. Négy kar oktatói és számos külső szakember vesz részt az oktatásban. Az MTK oktatói elsősorban az agrár tárgyakat oktatják, így az MTK-n értékelni a gazdálkodás és szervezéstudományokat nem lehet.